

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15010812	IES Virxe do Mar	Noia	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Relixión católica	1º Bac.	1	35

Contido**Páxina**

1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	13
6. Medidas de atención á diversidade	13
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	14
9. Outros apartados	14

1. Introdución

1.1A finalidade da educación é contribuir a que o alumnado acaden un desenvolvemento pleno e integral da súa personalidade. Non podería existir unha formación integral e unha educación completa e de calidade, se non se permite o desenvolvemento de todas as dimensíóns do ser humano, unha das cales é a relixiosa.

O deseño desta programación enmárcase nun modelo educativo de tipo constructivista, que entende a educación como un proceso que pon ás/ós alumnas/os en condición de revisar, modificar e reconstruír as súas categorías e estruturas mentais, para reinterpretar e reconstruír significativamente a realidade.

Trataremos de ter presente a realidade do noso alumnado: Cunha formación sociocultural media-baixa. No eido relixioso as más das veces teñen unha fe herdada, rutinaria e monótona nas prácticas relixiosas, que ó mellor lles serviu de nenos, pero que agora ou lles é *indiferente* ou empezan a cuestionar.

Pretendemos que, mediante a adquisición dunha serie de coñecementos, competencias, destrezas, valores e actitudes, o alumnado desenvolva a súa capacidade reflexivo-crítica, e sexan críticos, responsables e comprometidos coa realidade que os rodea

Dende a área de Relixión pretendemos facer un aporte á dimensión do SABER, pero sen esquecer e fortalecendo e potenciando sobre todo a dimensión do SER.

1.2.CONTEXTUALIZACIÓN

O instituto está situado no concello de Noia, na comarca do Barbanza na provincia da Coruña, cunha poboación aproximada de 14263 habitantes.O centro nútrese de alumnos que provéñen principalmente das parroquias de Sta Cristina de Barro, San Martiño de Noia, San Pedro de Boa , Santa María de Roo e Santa María de Argalo .

O contexto socioeconómico é medio baixo. A maioría da súa poboación adícase ao marisqueo,comercio e traballo en empresas conserveiras.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e asumir o proxecto vital persoal, recoñecendo as propias ideas e crenzas, contrastándolas coa antropoloxía cristiá e outras cosmovisións, para inserirse na vida adulta e no mundo profesional.	1-2-3-5	3		1-3-4	11-12-20-31-40-50	1-3-4	2-3	1-31
OBX2 - Recoñecer e despregar o carácter relacional do ser humano, como fundamento dos deberes e liberdades, desenvolvendo actitudes cívicas e democráticas, contrastando o Evanxeo con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, para aprender a vivir con outros e contribuír á construcción dunha sociedade inclusiva.	1-2-5	3	5	3	11-20-31-32	1-2-3-4	1	31
OBX3 - Interpretar os desafíos democráticos, socioeconómicos e ecolóxicos, analizando as súas causas e consecuencias desde a moral social da Iglesia, discernindo as propostas sociopolíticas das relixións e os movementos sociais, para asumir a ecoloxía integral e a responsabilidade persoal e social no coidado da vida e do planeta.	1-2-5	3	3	1-3	12-20-32-40	3-4	1	1-31-42

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Comprender e admirar o patrimonio cultural, interpretando o seu significado e expresións cos métodos de análises propias de cada disciplina, valorando criticamente as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos, para intervir con criterio propio no diálogo intercultural, a creación artística e na construcción social do pensamento.	2-4	3	2-3			1-3		1-2-32-41-42
OBX5 - Valorar a dimensión espiritual como fonte de sentido e aprendizaxes vitais, a través da análise das experiencias persoais, do coñecemento das tradicións espirituais, e do diálogo interdisciplinar con outras visións da vida e do mundo, para descubrir as oportunidades persoais, sociais e culturais da experiencia espiritual como proposta de plenitude da vida persoal e comunitaria.	1				11-20-40	1-3	2	1-31-41
OBX6 - Coñecer o método propio da Teoloxía e as súas distintas especialidades analizando o seu lugar entre os saberes e disciplinas, establecendo un diálogo transdisciplinar coas outras ciencias, para afrontar criticamente os desafíos éticos e a transformación social.	1-2-3		4	1	31-40-50	1-4	3	1

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesión	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Identidade do ser humano. Un ser relixioso	O ser humano, un ser de relacóns: Relación con Deus, relación cos demáis e relación co mundo. Configuración da identidade do ser humano: Os Humanismos, a relixión (panorama mundial das relixións), especificidade da relixión cristiana	25	8	X		
2	Fe e Razón	Clarificación da fe e da razón e historia das súa relación (enfrontamentos, encontros, colaboración e complementariedade). Vivencia da fe nun mundo científico técnico	25	6		X	
3	Doutrina Social da Igrexa. Compromiso social do cristián	Análise dos Príncipios da DSI, ver a súa historia e os principais documentos e aplicar logo á realidade social que nos rodea cos seus problemas: Guerra/paz, traballo/paro, migración, pobreza/riqueza, ecoloxía, ...	25	12		X	X
4	Expresións relixiosas na cultura da contorna	Descubrimento e análise da presencia da Relixión na realidade socio-cultural que nos rodea: Igrexas, Cruceiros, Lendas, Cantigas, Romerías.... configuradores do noso ser personas e ser galegos	25	9	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Identidade do ser humano. Un ser relixioso	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Reflexiona sobre acontecementos, imaxes, novas... e emite xuízos de valor sobre a necesidade de atopar sentido á vida	PE	75
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Identifica e diferencia a diversidade de respostas salvíficas e de sentido que amosan os humanismos e as relixións, descubrindo e valorando a especificidade da resposta cristiana		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Identifica e diferencia a diversidade de respostas salvíficas e de sentido que amosan as relixións, descubrindo e valorando a especificidade da resposta cristiana		
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Adquiere capacidade de reflexión crítica ante novas, comportamentos e actitudes respecto á dignidade das persoas, as relacións sociais e o respecto, coidado e defensa da vida e da natureza	TI	25

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.   - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional.   - A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvemento pleno do humano.   - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal.   - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá.   - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións.   - Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional.   - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas.   - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida   - Diálogo fe-razón e fe-cultura.

Contidos

- Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas.
- Síntese da Historia da Salvación en clave relacional e trinitaria.
- O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas.
- Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena.
- Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional.
- Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.
- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
2	Fe e Razón	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Aporta argumentos para defender racionalmente a súa fe e creencias	PE	50
CA1.11 - Recoñecer as características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido, identificando as semellanzas e diferenzas con outros saberes, en especial coa ciencia, e valorando as súas achegas éticas.	Identifica diferentes métodos de coñecer a verdade na filosofía, a teoloxía, a ciencia e a técnica. Distingue que aspectos da realidade permite coñecer cada método		
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Analiza casos e debate, de forma razonada, sobre situacións de "conflicto" entre razón e fe	TI	50
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Descubre a colaboración que pode haber entre razón e fe se ambas se respetan		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.
- Sentido artístico e creatividade no diálogo fe-cultura

Contidos

- Diálogo fe-razón e fe-cultura.
- As manifestacións sociais e culturais como expresión dos valores e crenzas da identidade dos pobos.
- Método teolóxico e método científico: contidos e enfoques propios de cada disciplina.
- Relaciones ciencia e fe ao longo da historia e na actualidade.
- Diálogo fe-razón na historia da ciencia, a filosofía e a teoloxía.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.
- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
3	Doutrina Social da Igrexa. Compromiso social do cristián	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica problemas sociais e analiza a resposta que a Doutrina Social da Igrexa deu ós mesmos analizando os seus documentos	PE	40
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Analiza os principais documentos da DSi descubrindo os principios fundamentais da mesma e valora a aplicación deses principios		
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Identifica problemas socias da contorna e intenta implicarse e colaborar na búsqueda de solución dos mesmos	TI	60
CA1.3 - Valorar, no desenvolvimento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Identifica problemas socias da contorna e intenta implicarse e colaborar na búsqueda de solución dos mesmos		
CA1.5 - Describir os retos políticos e económicos en contornas locais e globais, analizando as súas causas e propoñendo posibles solucións á luz da proposta moral do Reino de Deus e doutras cosmovisións.	Comprende o significado de ben común, destino universal dos bens e subsidiariedade. Aplicaos a situacións concretas		
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Identifica problemas socias da contorna e intenta implicarse e colaborar na búsqueda de solución dos mesmos		

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Valora as aportacións que dende os diferentes ámbitos (político, relixioso, científico,...) se da á solución dos problemas sociais		

Lenda: IA: Instrumento de Evaluación, %: Peso orientativo; PE: Prueba escrita, TI: Tabla de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.   - Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional.   - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa.   - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida   - Diálogo fe-razón e fe-cultura.   - O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas.   - Inserirse criticamente na sociedade.   - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional.   - Principios fundamentais da doutrina social da Igrexa (DSI).   - Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecológicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos.   - As relacóns da Igrexa coa organización política e democrática, nos niveis locais, estatais e globais, na súa dimensión histórica e actual.   - Coñecemento e valoración das diferentes iniciativas mundiais que buscan lanzar proxectos de futuro sostible, en especial os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS).   - Proxectos sociais e de promoción humana da Igrexa, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común.   - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.   - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
4	Expresións relixiosas na cultura da contorna	9

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Apreciar e valorar as manifestacións relixiosas da contorna. Informándose sobre a súa historia, tradición e desencolvemento	PE	25
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisóns.	Recoñecer a influencia do contorno socio/relixiosos na nosa configuración personal		
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Apreciar, valorar e respectar as manifestacións relixiosas da contorna, participando activamente	TI	75
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimientos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Apreciar, valorar e respectar as manifestacións relixiosas da contorna, participando activamente		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.   - Sentido artístico e creatividade no diálogo fe-cultura   - Diálogo fe-razón e fe-cultura.   - As manifestacións sociais e culturais como expresión dos valores e crenzas da identidade dos pobos.   - O cristianismo e a súa expresión artística na música, a literatura e as artes.   - Habilidades para a análise e a contemplación de obras de arte sobre relatos bíblicos, historia da salvación e vida de Xesucristo.   - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa.   - Inserirse criticamente na sociedade.   - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.   - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

4.1. Concrecións metodolóxicas

As seguintes orientacións metodolóxicas xiran en torno a dous eixes:

1. Fidelidade e respecto ó alumnado, protagonista da educación.
2. Fidelidade á mensaxe e ós contidos da educación relixiosa cristiá católica.

Seguimos o modelo que emana da concepción constructivista da aprendizaxe. Así, temos en conta os seguintes criterios:

- a. O protagonista da aprendizaxe é o alumnado, coa súa propia actividade.

b. O que empeza unha nova aprendizaxe, faino a partir dos coñecementos que posúe.

c. O que aprende faino establecendo relacions entre os seus esquemas mentais e os estímulos externos. Só así se logra unha aprendizaxe significativa.

Non esquecerémo-la importancia formativa que ten o traballo en grupo, indispensable para potencia-la dimensión social e comunitaria do alumnado.

Utilizaremos distintas linguaxes relixiosas: bíblica, doutrinal, litúrxica, testemuñal, para familiarizar ó alumnado con elas e responda con propiedade á utilización das mesmas.

Fomentaremos a interdisciplinariedade e a complementariedade.

O máis importante será o traballo do alumnado, de aí a importancia que daremos ó caderno de actividades e ós seus traballos, individuais e grupais. Calificaremos moi positivamente o traballo que o alumnado realice fora das horas de clase e dun xeito voluntario: Lectura-recensión de libros de lectura complementarios, realización de pequenos traballos sobre aspectos e temas a tratar.

Non pretendemos que o alumnado aprenda de memoria uns cantos conceptos; debe ter claras as nocións básicas e adquirir uns coñecementos teóricos básicos, pero sobre todo pretendemos que poña en xogo o saber adquirido nas situacions que a vida (familia, xogo, amizades, colexiño, sociedade) lle plantexa.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Ordenadores
Material de apoio existente na Biblioteca
Fichas, esquemas, documentos de apoio

A materia observará e concretará os principios de carácter psicopedagóxico que constitúen a referencia esencial para unha formulación curricular coherente e integradora entre todas as disciplinas dunha etapa que debe respectar un carácter com ún á vez que respectuoso coas diferenzas individuais. Son os seguintes:

· A nosa actividade como profesores será considerada como mediadora e guía para o desenvolvemento da actividad construtiva do alumno. Terá como referente o desenvolvemento das competencias básicas da educación básica.
 · Partiremos do nivel de desenvolvemento do alumno, o que significa considerar tanto as súas capacidades como os seus coñecementos previos.

· Orientaremos a nosa acción a estimular no alumno a capacidade de aprender a apren-der.

· Promoveremos a adquisición de aprendizaxes funcionais e significativas.

· Buscaremos formas de adaptación na axuda pedagólica ás diferentes necesidades do alumnado.

· Impulsaremos un estilo de avaliación que sirva como punto de referencia á nosa actuación pedagóxica, que proporcione ao alumno información sobre o seu proceso de aprendizaxe e permita a participación do alumno no mesmo a través da autoavaliación e a coava-liación.

· Fomentaremos o desenvolvemento da capacidade de socialización e de autonomía do alumno.

Os contidos da materia preséntanse organizados en conxuntos temáticos de carácter analítico e disciplinar. No entanto, estes conxuntos integraranse na aula a través de unidades didácticas que favorecerán a materialización do principio de interdisciplinariedade e intradisciplinariedade.

Recursos didácticos a empregar:

- 1) Explicación por parte do profesor/ora.
- 2) Apuntamentos.
- 3) Carpetas de recursos do Departamento.
- 4) Catecismo da Igrexa Católica.
- 5) Biblia.
- 6) Revistas, diarios, información do Terceiro Mundo.

- 7) Encíclicas. Documentos do Concilio Vaticano II.
- 8) Comentarios de texto.
- 9) Secuencias de Películas.
- 10) Internet na aula de Informática.
- 11) Programas informáticos.
- 12) Diversos recursos lúdicos (crucigramas, sopas de letras...)
- 13) Cancións e actividades musicais.
- 14) Xogos e dinámicas.
- 15) Presentacións en Power-Point.
- 16) Exercicios de valores.
- 17) Bibliografía na biblioteca do Instituto.
- 18) Ut

LIBROS DE TEXTO A EMPREGAR:

No presente curso non haberá libro obligatorio para a materia de Relixión

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Elaboración dun xogo, preguntas e respostas sínxelas, sobre os temas que imos desenvolver ó longo do curso, para que o alumnado se decate do que sabe, descubra os acertos e os erros que ten e a partir de aí vaian correxindo ou confirmando as súas ideas

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	25	25	25	25	100
Proba escrita	75	50	40	25	48
Táboa de indicadores	25	50	60	75	52

Criterios de cualificación:

1. Observación sistemática. Observación da actitude, interese e participación manifestados polo alumnado ante as tarefas plantexadas na aula. Observación do respecto aos compañeiros/as, ao profesor e aos materiais propios e alleos.
2. Traballo individual. Producións do alumnado na aula e fóra dela, recollidas nun caderno de clase e/ou nun blog. Presentación en soporte papel ou informático (correo electrónico....)
3. Traballo en grupo. Realización e exposición de actividades en grupo.
4. Probas orais. Valoración da implicación e participación nos temas desenvolvidos na aula: Creatividade e investigación persoal, respecto no diálogo, nas quendas de palabra e na opinión dos demás
5. Probas escritas. Probas tipo test e cuestionarios (Verdadeiro / falso, encher espazos en branco, apellar, selección múltiple,...)....

PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN:

Esta será continua a través das auto avaliacións, traballos de avaliação e traballos de clase correspondentes os temas de cada avaliação.

Participación oral que se faga na clase.
 Bo estado do material de traballo.

Participación activa en traballos sobre folletos, libros, vídeos, etc realizados na aula o una casa.

Participación activa en concursos, dinámicas e xogos individuais ou en grupo preparados polos alumnos/as ou polo profesor.

interese e laboriosidade na aula.

Integración no grupo.

Anotacións do profesor derivadas da observación directa da actitude do alumno/a na aula.

Valoración positiva da asignatura.

SISTEMA DE CUALIFICACIÓN:

Observación da actitude do/a alumno/a na aula para descubrir se ten un proceso de aprendizaxe correcto e axeitado.

Realización de exercicios sobre cada tema que sexa explicado na aula.

Realización de traballos, ben en grupo, ben de forma individual, en diferentes formatos, para descubrir á súa capacidade de síntese, atención, potenciación da memoria, etc.

Realización de diferentes actividades na aula que permitan ós /as alumnos/as asimilar os diferentes contidos: lectura, realización de esquemas e resúmenes, debuxos, elaboración de relatos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

O curso estrutúrase en tres avaliacións que serán cualificadas cunha nota numérica enteira, a cualificación obtida será unha nota de 1 a 10, sendo a nota mínima para aprobar dun 5.

En canto as porcentaxes que serán aplicadas na cualificación para a consecución das Competencias Básicas, valorarase cun 50% da nota das competencias básicas reflectidas nos cuestionarios, orais e escritos; deste xeito amosarán unha avaliación positiva en relación aos contidos mínimos esixibles.

Tamén cabe destacar que neste apartado, o profesor avaliará continuamente e de xeito oral aos seus alumnos a base de numerosas cuestións sobre a materia ou dos distintos temas que se estean abordando nese momento, polo que estes criterios de cualificación: proba escrita ou traballo obligatorio, tamén poderán ser substituídos por puntos positivos a maiores na nota final, outorgando un máximo de cinco puntos positivos por alumno en cada avaliación.

Os procedementos para a obtención das competencias básicas valoraranse un 30%, téndose en conta a revisión periódica do caderno do alumno, como a súa presentación e estruturación, apuntes, exercicios e outras actividades, ademais do traballo na aula, individual e en equipo.

A actitude e o esforzo son esenciais para obter unha cualificación positiva das competencias básicas e valoraranse outro 20%, téndose en conta a súa participación activa na aula, o seu esforzo persoal, a súa predisposición para realizar as tarefas en grupo amosando sempre unha actitude positiva cara á materia e o profesor de Relixión, evitando condutas agresivas ou destructivas, coidando dos materiais e instalacións da aula, traendo e coidando dos seu propios materiais, etc.

O peso específico na cualificación, de cada proba e instrumento de avaliación será como segue:

50% Traballo individual. Traballo diario na aula (caderno, traballos, ...). Cada actividade , libreta .... contará un 10% cada un.

30% Traballo en grupo(exposicións,contidos , ..)

20% Participación na aula, actitude, comportamento, respecto

A ASISTENCIA SERÁ OBRIGATORIA PARA PODER SUPERAR A MATERIA.

En resumo, á hora de avaliar teranse en conta os seguintes criterios:

A nota final de Xuño será a media ponderada das tres avaliacións(1º- 25% ,2º-35% ,3º-40%) . Se algún alumno suspende máis dunha avaliación deberá facer unha proba escrita final global, podendo ser esta substituída pola entrega duns traballos segundo o acordado co profesor.

Criterios de recuperación:

A avaliación será contínua, polo tanto cada avaliación parcial non superada, quedará superada ca entrega dos traballos non entregados ou mal feitos. No caso de rematar as avaliacións ordinarias coa materia suspensa, no período que vai entre a ordinaria e a extraordinaria , diseñaremos actividades concretas, individualizadas, para ese alumnado, buscando que recupere e supere a materia.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Neste curso non procede este apartado, xa que as materias pendentes da ESO non se teñen en conta no Bacharelato

6. Medidas de atención á diversidade

Precuraremos ter en conta a individualidade do alumnado, adaptando estratexias, recursos, espazos e tempos empregados na aula, atendendo ós diferentes ritmos de aprendizaxe

No deseño das actividades desta materia terase en conta a flexibilidade do currículo, os contextos de ensino inclusivos, e a utilización de recursos accesibles.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X
ET.5 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X
ET.6 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X
ET.7 - Igualdade de xénero	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X
ET.9 - Formación estética	X	X	X	X
ET.10 - Educación para a saúde	X	X	X	X
ET.11 - Educación para a sostenibilidade e o consumo responsable	X	X	X	X
ET.12 - Respeto mútuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descripción
Un Nadal Solidario	Campaña de recollida de alimentos para Cáritas Parroquial de Noia
Visita ó templos da vila de Noia	Complementar o traballo de campo feito sobre a presencia do relixioso na nosa contorna
Visita a catedral de Santiago	Co motivo do ano santo visitaremos a catedral

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Desenvolvemento da Programación
Avaliación
Enquisa

Descripción:

Cumprimento da programación. Variacións/modificacións introducidas na mesma ó longo do curso.

Resultados da avaliação. Promoción do alumnado.

Avaliación da práctica docente mediante unha enquisa entregada ó alumnado

8.2. Procedemento de seguimento, avaliação e propostas de mellora

Realizarase o seguemento a través da aplicación Proens, completando os datos que aparecen na aplicación. O resultado dese seguemento permitirános confirmar ou modificar a programación no vindeiro curso

9. Outros apartados